

**THE FACTORS AFFECTING HEALTH PROMOTING BEHAVIORS
AMONG THE ELDERLY IN KAMPHAENGPHEI PROVINCE**

NONGNUAN POOLKASORN

**With compliments
of**
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
.....

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-1248-3

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
N812f
2002
C.2

4337122 PHPH/M: MAJOR: HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES; M.Sc.(PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : HEALTH PROMOTING BEHAVIOR/ ELDERLY/ PRECEDE FRAMEWORK

NONGNUAN POOLKASORN: THE FACTORS AFFECTING HEALTH PROMOTING BEHAVIORS AMONG THE ELDERLY IN KAMPHAENGPHEP PROVINCE. THESIS ADVISORS: VASON SILPASUWAN, Dr.P.H., CHANCHAI YAMARAT, M.S.P.H., Col.CHUMPOL PIAMSOMBOON, M.D.,F.A.C.C., CHUTIMA SIRIKULCHAYANONTA, M.D., M.P.H.M., NITHAT SIRICHOTIRATANA, Dr.P.H. 129 p. ISBN 974-04-1248-3

The number of the elderly is increasing rapidly nowadays. The elderly face not only physical changes, but also environmental changes resulting in adjustment problems for them. Without the proper health behavior, there is a high possibility that they will suffer from sickness or disease. Therefore, it is crucial that the elderly practise proper health behavior in order to achieve good quality of life. This study was to examine various factors affecting health promoting behavior among the elderly in Kamphaengphet province. The PRECEDE framework concept and the health promotion model were modified for the conceptual framework.

A total of 420 elderly people consisting of 198 males and 222 females was randomly selected by multi-stage sampling. The data were collected by interview with a structured questionnaire. Frequency, percentage, T-test, One way analysis of variance, Chi-square, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and Multiple Classification Analysis were used for data analysis.

It was found that the majority of the elderly (81 percent) had fair health promoting behavior. Sex, age, and marital status as well as health status perception and satisfaction with health services were significantly related to health promoting behavior. In addition, social support from family members, neighbors, health promoting personnel, and access to health promotion information were also significantly related to health promoting behavior. The results indicated those predicting factors accounted for health promoting behavior with a variance of 25.8 percent. The significant predictors in order of significance were health status perception, access to health promotion information, age, and satisfaction with health services.

The research findings suggest that the elderly should be provided with a health promotion program including an effective health education program in accordance with health status, age, and reorientation of health services.

4337122 PHPH/M: สาขาวิชาเอก: สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

นางนวล พูลเกษร: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ จังหวัด
กำแพงเพชร (THE FACTORS AFFECTING HEALTH PROMOTING BEHAVIORS AMONG
THE ELDERLY IN KAMPHAENGPHEH PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
วสันต์ ศิลปสุวรรณ, Dr.P.H., ชาญชัย ยามะรัต, M.S.P.H., พอ.นพ.ชุมพล เปี่ยมสมบูรณ์,
M.D.,F.A.C.C., พ.ญ.ชุติมา ศิริกุลชยานนท์, M.D., M.P.H.M., นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์, Dr.P.H. 129
หน้า. ISBN 974-04-1248-3

ประชากรผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน จากสภาพร่างกาย, จิตใจ และสภาพ
แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้สูงอายุเกิดปัญหาด้านการปรับตัว ส่งผลเสียต่อสุขภาพ และถ้าผู้
สูงอายุมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ย่อมจะเกิดการเจ็บป่วยได้ ดังนั้น การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม
สำหรับผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ภาวะการมีคุณภาพชีวิต
ที่ดีที่สุด การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ โดยนำ
PRECEDE Framework มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่สัมพันธ์กับสุขภาพผู้สูง
อายุ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุจังหวัดกำแพงเพชรแบบหลายขั้นตอน จำนวน 420
คน เป็นชาย 198 คน หญิง 222 คน ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อ
มูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ที-เทส การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ไค-สแควร์
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการจำแนกพหุ

ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81) ของผู้สูงอายุมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ระดับพอใช้ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การรับรู้ภาวะสุขภาพ ความพึงพอใจในบริการสุขภาพ การ
ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อนบ้าน บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข และ
การได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ
ผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์การจำแนกพหุ พบว่า ตัวแปรดังกล่าว
สามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพได้ประมาณร้อยละ 25.8 การรับรู้ภาวะสุขภาพ การได้รับ
ข้อมูลข่าวสารทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข อายุ และความพึงพอใจในบริการสุขภาพ เป็นตัว
ทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ จังหวัดกำแพงเพชรตามลำดับ

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรจะจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้ง
โครงการสุขภาพให้มีประสิทธิผลอย่างแท้จริง โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับภาวะสุขภาพ ข้อมูล
ข่าวสารที่ควรจะได้รับ อายุของผู้สูงอายุ และการปรับปรุงบริการสุขภาพ